

4,5, 11, 12

OSREDNJA KOROŠKA KNJIŽNICA

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

arnik

GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XXI—ŠTEVILKA 6

JUNIJ 1988

POŠTINA PLAČANA

GOSPODARJENJE

Plan investicij osnovnih sredstev v letu 1988

Pri planiranju investicijskih virov in že znanih obveznosti smo izhajali iz srednjeročnega plana in usmeritev v letnem planu delovne organizacije. Pri planirani minimalni amortizaciji smo upoštevali zmanjšanje le-te za znesek razmejene amortizacije v zalogah v višini 194 milijonov din.

Ostanek investicijskih sredstev iz prejšnjega leta je izračunan na osnovi premoženjskega stanja, kjer ugotavljamo, da ima delovna organizacija ca 4,5 milijarde din nepokritih trajnih obratnih sredstev. Zaradi takšnega stanja smo predlagali, da se za del tega primanjkljaja omeji poraba lastnih investicijskih virov v skupni višini 1,3 milijarde din, kar bomo vključili tudi v sanacijski program za trajna obratna sredstva.

Skupaj je za vse naložbe 12,5 milijarde din virov od tega je lastnih virov 8,6 milijarde din. Ostali viri so zunanji in sicer: — združevanje zunanjih poslovnih partnerjev v višini 700 milijonov din, kar bo realizirano na osnovi investicij v nerazvita področja SRS, kamor spadajo tudi naši tozdi na področju Dravograda in Radelj,

— združena sredstva po Samoupravnem sporazumu IS gozdarstva, porabnikov gozdnih sortimentov v višini 636 milijonov din,

— planiramo, da bomo pridobili v višini 2,5 milijarde din novoodobrenih kreditov, ki so vsi planirani za konkretne naložbe v posameznih TOZD.

Posebej je potrebno poudariti, da so predvsem v lesni industriji nove naložbe planirane na še ne dokončno dogovorjenih virih. Ti viri so:

— združevanje sredstev poslovnih partnerjev v višini 700 milijonov din,

— domači investicijski krediti (blagovni in bančni) 794 milijonov din in nekateri devizni krediti.

Znotraj posameznih panog so med TOZD predvidena interna združevanja v višini 1,3 milijarde din.

V delovni organizaciji bo vsaka naložba pogojena z realizacijo vseh predvidenih virov, kar pomeni, da temeljna organizacija ne bo mogla nabavljati osnovna sredstva, če ne bodo ustvarjeni viri kot smo jih planirali

Viri investicij so razporejeni:

	v 000 din	
— za odplačilo kreditov in leasing	12.511.854	100 %
— za razvojne programe in inovacije v gozdarstvu	1.927.133	15%
	9.384	—

ZA NALOŽBE		
— od tega:	10.575.337	85 %
za trajna obratna sredstv.	1.243.562	10 %
za invest. v osn. sred.	9.331.775	75 %
— že angažirano	262.950	2 %
— nove naložbe	9.968.825	73 %

Pri odplačilih kreditov so predvidena vsa redna odplačila domačih in inozemskih kreditov, kakor tudi vseh internih posojil. Pri TIP Otiški vrh je upoštevano plačilo leasinga v višini 676 milijonov din.

Za povečanje trajnih obratnih sredstev bomo namenili 1,3 milijarde din.

Za naložbe v osnovna sredstva planiramo 77 % vseh virov sredstev in jih razporejamo:

— v gozdarsko dejavnost	3.501.440 tisoč din ali 38,6 %
— v lesarsko dejavnost	5.156.242 tisoč din ali 56,9 %
— v TOZD Blagovni promet	175.000 tisoč din ali 1,9 %
— v vzorčno učno delavnico	44.662 tisoč din ali 0,5 %
— v DSSP in DS IB	93.459 tisoč din ali 1,0 %
— v združ. sredstva za računal. opremo	96.258 tisoč din ali 1,1 %
— nerazporejeno	1.764 tisoč din ali —

Naložbe v gospodarstvu

so planirane na osnovi lastnih in združenih investicijskih sredstev brez predvidenih kreditov. V gospodarstvu planiramo združevanje 30 % minimalne amortizacije. Združena sredstva so namenjena za MELES na TOZD Gozdarstvu Radlje in TOZD CLS Otiški vrh. Na MELESU v Vižingi je predvidena obnova lupilnega stroja, nakladalne naprave in sortirne linije. Predvideno je tudi delno asfaltiranje manipulativnih površin in generalno popravilo viličarja. Pri TOZD CLS pa je upoštevana nabava viličarja.

Zaradi zmanjšane obsega vlaganj v gozdne prometnice letos ne bomo združevali za gradbeno mehanizacijo.

Brizganje okrasnih letev v TP Prevalje

Netto investicije:

Gozdne ceste in vlake (29,5 % netto sredstev — 1,03 milijarde din). Največji delež sredstev vlagamo v izgradnjo gozdnih prometnic, kljub temu pa ne dosegamo predvidenih vlaganj po srednjeročnem planu zaradi pomanjkanja sredstev.

	srednj. plan	plan	indeks
Gozdne ceste v km	86—90		
nova gradnja	30,4	15,7	0,52
rekonstrukcije	9,3	11,5	1,24
skupaj	39,7	27,2	0,69

2. Spravilna mehanizacija (5,7 % netto sredstev — 0,2 milijarde din)

V letošnjem letu bomo predvidoma nabavili samo drobno opremo — vozički za žičnico (2 kom), vitel z daljinskim upravljalcem (1 kom). Omeniti pa velja izdelavo prototipa traktorja in žičnice.

3. Transportna mehanizacija (20,3 % neto sredstev — 0,71 milijarde din)

Po obsegu vlaganj je na drugem mestu transportna mehanizacija, kjer je v letošnjem letu predvidena nabava 5 GTK kompozicij (TAM 190).

4. Gradbena mehanizacija (4,5 % neto sredstev — 0,16 milijarde din)

Predvidoma bomo kupili gredar in buldužer TG 110.

5. Lesna skladišča (12,0 % neto sredstev — 0,42 milijarde din)

5. Ostalo (0,28 % neto sredstev — 0,98 milijarde din) bo za telefonijo, obnovo opreme...

Vsaka nabava oziroma izvedba objekta je v tozkih tudi terminsko opredeljena. Finančna poraba sredstev je usklajena z mesečnim dotokom virov.

Naložbe v lesno industrijo

Za tozde lesne industrije, BP in vzorčno učno delavnico je predvideno po predlogu naložb za leto 1988 za 4,4 milijarde din vlaganj v osnovna sredstva. Za pokrivanje naložb je predvideno 2,2 milijarde din lastnih sredstev, 0,7 milijarde din združenih sredstev za nerazvite in 2,5 milijarde dodatnih kreditov (dinarskih in deviznih)

Vlaganje po dejavnostih:		struktura v%
primarna proizvodnja	683 mio din	13
TIP Otiški vrh	2.200 mio din	41
finalna proizvodnja	2.273 mio din	42
učno-vzorčna delavnica	44,4 mio din	1
Blagovni promet	175,0 mio din	3
	5.375,9 mio din	100 %

Vlaganja v tozde lesne industrije po vrstah osnovnih sredstev

1. Proizvodna oprema —		
uvoz(brez carine)	2.396 mio din	46 %
— domača oprema	1.964 mio din	38 %
2. Energetika	248 mio din	8 %
3. Računalniška oprema	174 mio din	3 %
4. Ostalo (projekti, gradb. dela, dodatna opr., Prevent razstavn. prostor)	238 mio din	5 %
Skupaj	5.200 mio din	100 %

Tozdi lesne industrije vlagajo 84 % sredstev v proizvodno opremo, 8 % v energetiko, 3 % v računalniško opremo in 5 % v ostalo (od tega 1 % v projektno dokumentacijo, za vlaganja v prihodnjem letu v objekte se vlaga samo 3 % sredstev). Iz namena vlaganj je struktura predvidenih naložb zelo ugodna, saj je delež vlaganj v zidove neznaten, ampak je ves poudarek naložb v proizvodnji opremi.

V primarni proizvodnji bomo usmerjali investicijska vlaganja v skladu z optimalnim razvojem žagarstva v Lesni. Lesno surovino bomo razžagali na štirih obstoječih lokacijah ter si prizadevali za višji izkoristek lesne mase na končnem izdel-

ku. Pričeli bomo pridobivati projektno dokumentacijo za izgradnjo osrednje sortirnice in paketirnice na lokaciji Otiški vrh. Največje naložbe v tozdi lesne industrije so v TIP Otiški vrh (41 %) in so namenjene nadaljnji fazni obnovi tovarne.

Prav tako bomo zaradi boljšega izkoristka lesne mase pripravljali projektno dokumentacijo za izvedbo in izgradnjo sortirnice in krojilnice na lokaciji TSP Radlje—Sp. Vižinga.

V finalni proizvodnji bomo vlagali v skladu s srednjeročnim razvojem lesne industrije ter si z novimi naložbami še zlasti prizadevali, da bi dosegli naslednje cilje:

- pospeševanje razvoja proizvodnih programov, ki so tržno interesantni ter dohodkovno akumulativni,
- odprava ozkih grl v proizvodnji naših nosilnih programov,
- višanje kvalitete naših izdelkov, kjer je edini cilj dosegati kvaliteto proizvodov Zahodne Evrope,
- uvajanje avtomatizacije, avtomacije ter procesnega krmljenja v proizvodnjo,
- dvig produktivnosti
- manjšanje zastojev ter dodatnih časov v proizvodnji.

Naložbe v računalniško opremo

Investicijske naložbe v računalniško opremo so predvidene v višini 96.258.000 din in to v celoti iz ostanka sredstev preteklega leta, odprodaje osnovnih sredstev in iz letošnje minimalne AM računalnika. Namenjene so za nakup micro VAX in tiskalnika.

Naložbe v DSSP in DS IB

Poraba investicijskih sredstev v DSSP in DS IB je predvidena za nakup pisarniške opreme in za delno obnovo voznega parka.

Pavlina AREH

KAJ NAM PRINAŠAJO NOVI UKREPI!

15. maja 1988 so prenehali veljati interventni ukrepi, ki so bili sprejeti v novembru 1987. Za obdobje po 15. maju je bil skupno z Mednarodnim monetarnim fondom pripravljen predlog ukrepov ekonomske politike.

Ukrepi iz področja omejitve osebnih dohodkov ter splošne in skupne porabe so pričeli veljati 15. maja, preostali del ukrepov pa 28. maja.

Zakon o omejitvi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke je pričel veljati 15. maja in bo veljal do konca leta 1988. Zakon se nanaša na vse uporabnike družbenih sredstev s tem, da dovoljuje različno rast za uporabnike iz področja gospodarstva in iz področja negospodarstva. Dovoljene osebne dohodke izračunamo po obdobjih glede na osebne dohodke leta 1987, povečane za predpisano stopnjo rasti. Za prvo polletje leta 1988 znaša ta stopnja 1,39, za devet mesecev 1,32 in za leto 1988 1,19.

Ko smo tako po metodologiji preračunali možnost izplačila osebnih dohodkov po obdobjih, ki jih predpisuje zakon, bomo lahko v Lesni izplačevali na delavca na uro ca naslednje osebne dohodke:

- maja in junija 93 % aprilskega bruto osebnega dohodka na delavca,
  - od 7 do 9 meseca bomo lahko aprilske osebne dohodke povečali za 6 %,
  - zadnje trimesečje pa bo lahko aprilski osebni dohodek povečan za 23 %.
- Pogoj je, da bomo uresničevali tudi družbeni dogovor o razporejanju sredstev za osebne dohodke.

Za uspešne organizacije združenega dela zakon dovoljuje povečanje možnosti izplačila osebnih dohodkov v primeru doseganja nadpovprečne stopnje akumulativnosti od svoje primerjalne dejavnosti. To možnost bomo lahko uveljavljali šele v mesecu septembru, ko bodo uradno objavljeni podatki o gospodarjenju v prvem polletju. Za organizacije, ki poslujejo z izgubo v periodičnem obračunu, so neličvidne ali imajo motnje v poslovanju, so stopnje možnega povečanja nižje in sicer za prvo polletje 1,34, za devet mesecev 1,27 in za celo leto 1,14.

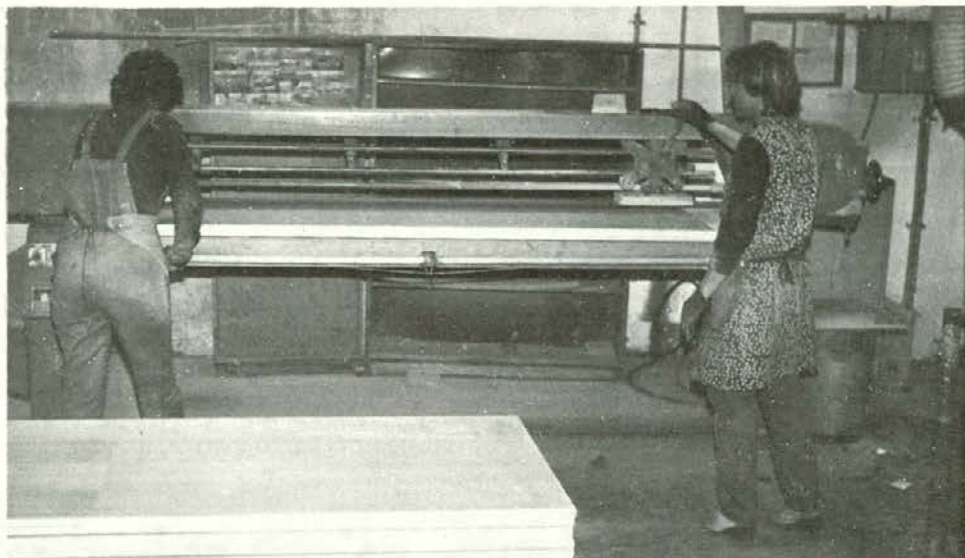
Ukrepi nam omogočajo svobodno formiranje cen za vse naše izdelke. Pri tem bomo morali biti previdni in »imeti občutek za trg«. V večji meri kot dosedaj je spročen uvoz, kar bo spodbudilo konkurenco na tržišču in izvoz.

Ukrepi prinašajo za nas neugodne posledice na področju kreditno monetarne politike, ki bodo kljub predvideni nizki inflaciji (90 do 95 %) še dodatno omejevali možnost plasiranja denarja. Prav tako pričakujemo glede na pomanjkanje denarja na denarnem trgu bistven porast obrestnih mer in s tem poslabšanje dohodkovnega položaja.

Zaradi omejitve osebnih dohodkov bo na domačem tržišču ponudba prevelika, zato se bomo morali še v večji meri usmeriti v izvoz. K temu so naravnani tudi ukrepi na področju devizne politike, realnejšega formiranja tečaja dinarja, ki bo predvidoma rastele dnevno v odvisnosti gibanja domačih cen.

Marija MIHELJAK, dipl. oec.

PLAN SKLADA SKUPNE PORABE ZA LETO 1988

Brušenje furniranih vratnih kril v TP Prevalje

TEKOČA PORABA SKLADA SKUPNE PORABE

Oblikovanje sredstev tekoče porabe sklada skupne porabe je v letu 1988 glede na pretekla leta spremenjeno. Sredstva se oblikujejo sprotno in sicer kot prispevek na bruto osebne dohodka. Iz planirane porabe po enotnih izhodiščih in z upoštevanjem pozitivnih saldov iz preteklega leta. (26.123.000 din) bo potrebno v tekočem letu oblikovati 707.278.000 din sredstev, kar pa je za 297.138.000 din več kot smo načrtovali v planu delitve dohodka. To razliko bomo namenili v večje planirane osebne dohodke.

Sredstva tekoče porabe sklada skupne porabe bomo razporejali za naslednje namene:

— za regres za letni dopust	392.128.000 din
— za izplačilo delavcem	43.573.000 din
— za združevanje za poč. domove	33.968.000 din
— za pokrivanje izgub poč. dom.	53.778.000 din
— za nagrade ob delovnih jubilejih	57.914.000 din
— za odpravnine	4.132.000 din
— za kolektivno zavarovanje	28.560.000 din
— za srečanje upokojenecv	25.315.000 din
— za obveznosti do sklada iz pret. l.	6.250.000 din
— za združevanje sredstev za financiranje skupne rekreacije	2.500.000 din
— oktet LESNA	300.000 din
— Zveza borcev	600.000 din
— Zveze mladine	78.017.000 din
— za dotacije in materialne str.	5.610.000 din
— za izobraževanje	732.645.000 din
Skupaj	

Pri planirani porabi sredstev smo upoštevali določila SaS o pridobivanju in delitvi dohodka.

Regres za letni oddih na delavca je lahko največ 60 % povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu SRS v preteklem letu (265.883 din), kar znaša 159.530 na delavca. Iz sredstev regresa bomo pokrivali izgubo v počitniških domovih in združevali 10 % regresa za razširitev počitniških kapacitet. Izplačali bomo 133.192 din bruto oz. 120.000 din neto regresa delavcu. V TOZD izvršni odbor sindikata predlaga razporeditev regresa med delavce.

Nagrade ob delovnih jubilejih in odpravnine ob odhodu v pokoj so planirane na osnovi decemberskega povprečnega osebnega dohodka na delavca v gospodarstvu SRS (nagrade in odpravnine se oblikujejo na osnovi povprečnega neto OD na zaposlenega v gospodarstvu SRS v preteklem obračunskem obdobju), planirani zneski niso fiksni in se med letom spreminjajo.

Višina sredstev za kolektivno zavarovanje je izračunana na poenoteni zavarovalni premiji, to je 117 din mesečno na delavca. Za srečanje upokojenecv ob novem letu smo planirali 30.000 din na vsakega upokojenca, kar je sicer skromno vendar dvakrat več kot v preteklem letu.

Za vse skupne aktivnosti v Lesni so izdelani programi dela, ki so tudi finančno ovrednoteni.

Za dotacije in materialne stroške sklada skupne porabe smo planirali enotno 26.500 din na delavca. S temi sredstvi razpolagajo delavski sveti TOZD in jih prvenstveno namenjajo za pokrivanje materialnih stroškov sklada skupne porabe, za pokrivanje pogodb zobozdravstvenih storitev in za dotacije OOOZS.

P. AREH

Plaznikov mlin,

foto: Matevž ČARF

SREDSTVA STANOVANJSKEGA SKLADA

Planirani viri sredstev stanovanjskega sklada so 732 mio din. Glavni vir sredstev stanovanjskega sklada so sredstva, ki se sprotno oblikujejo samo pri pozitivnem poslovanju posameznih TOZD.

Iz virov sredstev stanovanjskega sklada bomo pokrivali obveznosti iz preteklih let, to je 103 mio din, zapadle anuitete stanovanjskih kreditov v višini 38 mio din, obveznosti za že angažirana stanovanja in stanovanjska posojila v višini 54 mio din. Razpoložljiva sredstva v višini 10 %, to je 53 mio din, bomo združevali za kadrovska stanovanja delovne organizacije, ostala sredstva, 481 mio din, pa po sklepih delavskih svetov razporejali za nakup družbenih stanovanj in za posojila individualnim graditeljem.

Pavlina AREH

VIZIRNE NAPRAVE NA ROBILNIKIH V TOZD ŽAGA VUHRED

Robljenje primarno razžaganih sortimentov spada sekundarno predelavo na žagarskih obratih in ima velik vpliv na kvantitativni in kvalitativni izkoristek žaganja.

Poleg poznavanja teorije in tehnike robljenja je za racionalno delo potrebna tudi ustrezna tehnična opremljenost robilnikov.

V žagalnici v Vuhredu imamo dva robilnika ESTERER DKV-1/A. Kljub petletnemu obratovanju nista bila opremljena z ustreznimi vizirnimi napravami, zato je bila vizuelna predstava robljenja nemogoča. Prihajalo je

do napak, ki vplivajo na kvantitativno in kvalitativno izkoriščanje:

- pot obdelovanca ni vzporedna s simetralo stroja
- širina robljenja je premajhna
- širina robljenja je prevelika (lisičavost).

Odločili smo se, da bomo robilnika opremlili z laserskimi vizirnimi napravami. Laserje (ISKRA tip ILO-5) nam je dobavil in na ustrezno ogrodje montiral TOM Mežica.

Kljub določenim težavam pri dobavi laserjev smo dela konec aprila uspešno zaključili.

V poskusnem obratovanju je naprava pokazala dobre rezultate.

V literaturi nekateri avtorji navajajo, da se s tehnično in tehnološko pravilnim robljenjem lahko poveča izkoristek žaganja do 2%. V našem primeru lahko upravičeno pričakujemo ustrezno povečanje in če bomo dosegli samo 0,2% višji izkoristek, bo naložba pokrita v enem letu.

Prizadevati pa si moramo, da bo to povečanje še večje, kajti zato bodo z novimi vizirnimi napravami podane vse možnosti.

Miro GREŠOVNIK, dipl. ing. les.

Kmetija »Desetnik« v Danijelu pri Trbonjah

Kmetija je dobila ime po tem, ker so včasih na njej pobirali desetino ali »desetek«. Ivan Smrečnik, ki mi je prijazno priskočil na pomoč, ko sem iskala vire, je povedal, da je bil na kmetiji upravnik, ki je od kmetov pobiral desetino v pridelkih. Žal mi ni mogel navesti tudi letnic, kdaj se je to zgodilo. Tudi v cerkveni kroniki letnice nisem zasledila.

Kmetija izgleda svojstveno. Po Ivanovem pripovedovanju so bile vse stavbe nekdanje lesene in iz kamnja. Bila je to mogočna kmetija, saj sta k njej spadali še, sedaj samostojni kmetiji, Smrečnikovo in Kosmajerjevo. Imeli so dva hleva, hišo, kaščo, mlin na vodo pa je bil pri Kosmajerju.

Leta 1908 je pogorel del hiše, oba hleva in kašča. Vzrok za požar je bil v tem, da so se v dimnici žgala drva, ki so se sušila na železnih kavljih nad ognjiščem. Del, ki ima pred vhodom stopnice, je ostal cel, in v njem je sedaj električni mlin in spodaj obokana klet. Dozidali so daljši krak in tako ima sedaj hiša tak izgled, kot vidimo na sliki. Takrat nezgoreli del je po pričevanju Ivanovega deda star okoli 250 do 300 let ter je poleg Zabernikove in Božičeva bajte med najstarejšimi zgradbami v tem delu Danijela. Leta 1912 je strela udarila v hlev, ki je spet zgorel.

Ker je bila kmetija velika, je bilo poslov dovolj pri hiši. Poleg hlapcev in dekel so imeli tudi pesterno. Redili so takrat 17 do 18 govedov, konje, vole ter 15 ovac. Sejali so vsa žita.

Pri hiši je bilo, ko je gospodaril Ivanov oče, šest otrok. Mati jim je umrla za špansko gripo, ko je bilo najmlajši sestri osem mesecev. Nato so imeli mačehe, ki pa je lepo skrbela za njih.

Na kmetiji je do predkratkim gospodaril pokojni Maks Lužnic st., po nekaj letnem premoru pa je gospodarjenje prevzel sin Maks, ki je bil na Urbano-

vem v Danijelu. Pred njim in ženo Vero je veliko breme, sama morata obnoviti propadajoče stavbe in marsikaj še urediti na zemljiščih. Čeprav sta se zagnano lotila, pa ju skrbi denar.

Pa smo se vrnili spet k zgodovinskimi virom. Mlinski kamni, ki so bili v mlinu pri Kosmajerju, so sedaj v opisanem starem delu hiše.

Na vprašanje, ali kmetija hrani kakšno znamenitost ali posebnost, pa je Ivan povedal, da kaj posebnega sicer ni, da pa mi lahko pokaže, kako so včasih otroci svetili predicam. Naprava se imenuje »svetjenk«. Sestavljena je iz škarjam podobnega rezila, ki ima stojalo ter

poseben drogič, na koncu odebeljen, da vleče trsko navzdol. Med »škarje« so potiskali trsko, vse skupaj so postavili v škaf z vodo in ko je trska dogorela, so jo otroci zamenjali z drugo, ogorek pa je padel v vodo. Po navadi so trske menjavali otroci po dva naenkrat, včasih poznano v noč. Pokazal je tudi svetilko na karbid, katero je rabil, ko je bil v službi na železnici.

Ivanu želim veliko zdravja in da bi še naprej mirno užival pokojnino, njegovim domačim na kmetiji pa veliko uspeha pri delu!

Milena CIGLER

Kmetija DESETNIK v Danijelu pri Trbonjah

Domačija Prevržen v Bistri

Na jug. zahodu Orožovega hriba, na n. m. v. 880 m leži Prevrženova domačija. Posestvo je segalo na jugu od Trniča na Beli peči n. m. v. 1400 m, preko potočka Bistra na Orožov hrib do Fikove meje n. m. v. 1200 m. Planina je na obeh straneh strma, pod Trničem kamenita. V starih časih je bil tukaj prav primeren kraj za rokovnjače. Ljudje so pripovedovali, da so tukaj na Prevrženovih lužah stale tri debele smreke, ki so bile izhodišče za odmero korakov do kraja, kjer so imeli rokovnjači zakopan zaklad. Za smer in število korakov pa se ni zvedelo in zaklad je zakopan še danes.

Na sončni legi nad domačijo so strma, suha tla. Tu so včasih imeli največ novin in pašnikov. V času prvih lastnikov so tu živeli največ od živinoreje, redili so 10 — 12 goved in 30 ovac. Sejali so največ ozimno rž v novinah, po njihvah pa oves, ječmen, lan, ajdo, bob in pozneje krompir. Pšenica tukaj ni dobro uspevala. Pri hiši je bilo do deset ljudi, imeli so vedno hlapce in dekle.

Pri tej kmetiji je prišlo večkrat do menjave lastnikov in kmalu, ko so tukaj največ prodajali domačije grofu Thurnu, so tudi tukaj leta 1880 prodali grofu in kupili novo posestvo pri Lipovniku v Tolstem vrhu pri Guštanju. Tam so ti potomci še danes.

Grof je dal novine pogozditi s smreko, domačijo pa je dal v najem. Najemniki novin niso smeli več delati, rž so lahko sejali le na redkih, golosekih. Požgali so steljo, potrebili sečišče ter posejali ozimno rž. Med rž so dostikrat pomešali smr. seme, ali pa so naslednja leta umetno pogozdili s smr. sadikami, prej vzgojenimi v gozdnih drevnicah. Ti najemniki so bili tudi največ zaposleni pri grofu, če ni bilo med letom dela na polju, so pogozdovali, potem delali na sečiščih in pozimi z volovsko vprego prevažali hlode na žago v Mušenik. To je bil njihov dodatni zaslužek.

Okrog leta 1900 je Prevrženovo vzel v najem sosed Plaznik, ki je imel v najemu tudi Orožove njive za pašo živine, dokler niso njiv pogozdili. Leta 1923 je Prevrženovo vzel v najem Plaznikov sin Jakob Adamič, se poročil in si tukaj ustvaril družino. Tudi on je bil priložnostno zaposlen pri grofu.

Pridno so delali in skromno živeli. Poleti 1939 pa so odkupili nazaj od grofa Prevrženovo poslopje, njive in dva ha gozda. Ker Prevrženov brat — Plaznikov gospodar ni imel svojih potomcev in je kmalu umrl, posestvo je prevzela njegova žena Marija, je s pomočjo moževega brata še gospodarila do decembra 1943. leta, ko je dala prepisati po darilni pogodbi Plaznikovo posestvo na svaka Jakoba Adamiča. Tako sta se sosednji posestvi začasno združili in ostali

v pridnih rokah. Druge težave pa je prinesla vojna.

Med NOV so se že avgusta 1942 oglašili naši prvi partizani. Partizansko ime je bilo »Brko«. Maja meseca 1944 je šel v partizane sin Polde, ki je že čez nekaj dni padel. 29. junija 1944 je hotel okupator Plaznikovo družino izseliti. To so jim preprečili borci kor. bataljona. Družino so osvobodili, Nemce pa pognali v beg, spodaj na mostu pri bistriški razpoti pa so Nemcem uničili tank. Od tega časa do osvoboditve je družina preživela v bunkerju.

Po vojni, ko so se razmere uredile, sta bili še posestvi skupaj. Junija 1974 pa prevzame Prevrženovo posestvo hči He-

lena in si tukaj z možem Stankom Kosom ustanovi svojo družino. Tudi ta mlada družina si je morala iskati dodatno zaposlitev, zato se je mož zaposlil pri gozdni upravi Črna.

Doma pa redijo po štiri govedi. Za obdelavo na kmetiji imajo traktor in kosilnico, sejejo krompir in kaj malega rži. Pri hiši sta poleg gospodarjev še dva sina, ki sta zaposlena. Plaznikovo posestvo pa je po darilni pogodbi januarja 1962 prevzel sin Franc Adamič, se poročil in z ženo Milko vseskozi pridno gospodarji. Pri hiši je šest ljudi, imajo že nasledstvo. Sejejo rž in krompir, redijo po enajst glav živine, mleko predelajo v maslo in skuto. V strojnici imajo dva traktorja in kosilnico, imajo vodni mlin. Letno sekajo ca 200 m³. Dograjeno imajo tudi novo hišo. Pred leti so to dobili vsi kmetje telefone. Želim jim, da bi še v bodoče vztrajali na teh lepih domovih ter jim želim sreče.

Matevž ČARF

Domačija Prevržen v Bistri, foto: Matevž ČARF

Domačija Plaznik v Bistri, foto: Matevž ČARF

Prekinitev dela in nagrajevanje

Delitev sredstev za osebne dohodke je vedno vroča tema, na katerem koli sestanku se že povzame, zlasti pa seveda v tem času, ko so OD že tako majhni. Tako so osebni dohodki tudi najpomembnejši razlog za čedalje pogostejše prekinitev dela, kjer delavci stresajo svojo jezo levo in desno in se ne ozirajo ne na takšno ali drugačno avtoriteto, ki je prisotna in ko ne pomaga še takšen argument, ki naj bi pomiril vročo kri.

Tudi v Lesni smo doživeli svoj »štrajk« na to temo in bili smo kar nemalo presenečeni, ko so delavci v treh tozdih ustavili delo zaradi izplačila OD s kasnejšim datumom. Ampak ni bilo krivo kasnejše izplačilo OD, so rekli, vzroki so globlji, vsekakor pa se nanašajo tudi na osebne dohodke, češ da so nasploh premajhni, da ni pravih meril nagrajevanja, ni terenskega dodatka, ki je včasih bil, da je nadomestilo za deževne dni premajhno itd., vse tja do druge vroče teme, ki se kaže v odnosu med gozdarji in lesarji, ko se ne ve natančno, kdo na čigav račun izgublja in kdo dobiva. Jugoslavija v malem.

Ampak krivi so osebni dohodki, saj je jasno, da so premajhni. Premajhni so, da bi pokrili vse potrebe, in jih je tudi uradna statistika ovrednotila precej više, kot pa premoremo s

tem, kar vsak mesec (zdaj nekateri še nekoliko kasneje) prinesemo v kuverti domov. Da ne govorimo o željah, ki jih imamo v zvezi z nakupom novega avtomobila, gradnjo ali popravljenim hišo ali pa celo o želji po dobri knjigi in primerni kulturni zabavi, kjer bi si odpočili živce in nabrali moči za nadaljnje napore pri delu. Toda če ima hudič mlade, jih ima več! Komaj smo si malo ohladili glave, nam tov. Branko obljublja nadaljnje zmanjševanje plač, celo za 20 %. Saj še za »štrajk« ne bomo imeli več volje! Toda mi se ne damo. Če smo preživeli vojno, bomo tudi mir. Uvedli bomo dodatna merila nagrajevanja po dejanskem prispevku, namesto terenskega dela si bomo obračunvali dnevno, deževne dneve bomo pa odpravili. In tako nam bo kljub vsemu sijalo sonce.

Navsezadnje, zakaj pa imamo delovni ljudje oblast? Ta oblast nam menda daje tudi pravico deliti, kar si ustvarimo. Toda deliti ne moremo po merilih, ki jih imamo sedaj. Saj smo ja na »štrajku« soglasno rekli, da so zanič. Rešitev je torej v novih, še bolj konkretnih merilih nagrajevanja po delu (rezultate izpustimo, saj tako ne moremo prodati, kar naredimo). Na srečo nam bodo pri tem delu pomagali številni zakoni, družbeni dogovori in samoupravni sporazumi, ki natančno določajo, kaj smemo in kaj

ne in nas bodo tako obvarovali vseh mogočih stranpoti, ki bi jih kot samoupravljalci utegnili ubrati ob svojih neznosnih željah po čim višjem standardu. Hvaležni smo vsem tem številnim zakonodajalcem, saj verjamemo, da so si številne podrobnosti in omejitve pri osebnih dohodkih izmislili v naše skupno dobro, kajti družbena zavest nas v bazi še ni izgrajena. Nismo še v komunizmu, ko bo vsak delal po svojih zmožnostih, dobil pa po svojih potrebah. Takih potreb pa je sedaj očitno preveč, oziroma so v obratnem sorazmerju z možnostmi, ki nam jih daje IMF.

V novem pravilniku opredeljena nova, podrobna in dodatna merila bomo na številnih razpravah med delovnim časom temeljito skritizirali, saj tako pa spet ne gre, da bi nam za vsak dan točno izračunali koliko nismo naredili. Podrobno ugotavljanje delovnih učinkov terja tudi nove ljudi, ki bi to ugotavljali, mi pa samo sklenili, da bomo nepotrebno režijo odpravili. V drugo skrajnost spet ne moremo. Ponovno moramo najti druga in nova konkretna merila. Če ne drugače jih bomo prepisali od drugih. Toda tudi tu previdnost ne bo odveč. Malo je namreč firm, kjer delavci zaradi njihovega nagrajevanja niso prekinjali dela ali vsaj negodovali na izsiljenem sestanku. Nič zato, saj imamo strokovne službe! Naj delajo! Tako bomo naredili. Postavili jim bomo roke za spet nova merila nagrajevanja, pred tem naj opravijo temeljite analize, nato pa bomo zahtevali od njih polno odgovornost.

Do novih meril moramo priti, pa naj stane kar hoče.

Ivan PENEČ

Da ne bo več lova na čarovnice in iskanja grešnih kozlov ali kompatibilnost! Kaj je to?

Komentar na moj članek me je zbudil in bom poskušal v nekaj stavkih nanj tudi odgovoriti. Še posebej pa zato, ker so menda za vse (?) napake krivi tisti iz AOP. Mimogrede pravo ime našega sektorja je »Sektor za organizacijo in AOP«. V njem pa je tudi služba za AOP. Vzemimo, da je to samo napaka, ki je nastala v tiskarni.

Poglejmo si torej vire, ki jih tov. Sekirnikova navaja za svoje »pravilne« trditve.

Res smo poslali vabilo in prijavnico za »Uvodni tečaj za delo z IBM PC kompatibilnimi računalniki.« Toda pri teh dveh virih ni nič narobe. Zakaj? IBM PC je namreč tip računalnikov oziroma že kar družina računalnikov, ki so jo razvili in izdelali v firmi IBM. Kratica PC predstavlja osebne računalnike (angleško Personal Computer). Z ustreznimi prijemi so uspeli, da so IBM PC postali standard za ta razred računalnikov. Zaradi velike količine prodanih računalnikov je začela za te računalnike izdelovati programe večina programerskih hiš v svetu. Iz enakih vzrokov so bili ti programi precej cenejši od podobnih za druge tipe računalnikov. Zato so začeli tudi ostali proizvajalci računalniške opreme izdelovati stroje, ki naj bodo tako podobni IBM PC, da bodo tudi na njih tekli programi, izdelani na PC firme IBM. Koliko so ti računalniki res podobni IBM PC, pa označujemo s (%) kompatibilnosti. Torej predstavlja IBM PC kompatibilen računalnik tak stroj nekega drugega proizvajalca (ne pa firme IBM), ki deluje enako kot originalni IBM PC (oziroma čimbolj podobno).

Če se nekoliko »skregamo« s slovnico, lahko zapišemo enačbo:

IBM PC je kompatibilen = IBM-ovemu PC-ju kompatibilen.

Iz tega lahko izpeljemo še nekatere dopustne opise: za os. rač. drugih proiz., ki so združljivi z IBM PC.

- os. rač. kompat. z IBM PC,
- IBM PC kompat. rač.,
- z IBM PC kompat. rač.,
- rač., ki je kompatibilen z IBM PC,
- 100 % kompat. z IBM PC osebni rač.

Zadnji primer je že nekoliko težje »prebavljiv«, zato ga tudi redkeje uporabljamo. Tudi proizvajalci so že tako dobro osvojili tehnologijo IBM PC, da tega ni več potrebno poudarjati s 100 %.

Tu razlago najdemo v nekoliko spremenjeni in skrajšani obliki tudi v priložniku za zgoraj omenjeni tečaj, ki ga je napisal dipl. ing. rač. iz službe AOP. Gradivo je (strokovno) pregledala tudi tov. Sekirnikova, da oceni kakšen avtorski honorar lahko zanj IC izplača. Kot kaže pa je ta pregled vseboval le štete vrstic (oziroma enot, ki vplivajo na višino avtorskega honorarja).

Naslednji vir je: 3 kom PC-10. PC-10 so izdelki firme Commodore, ki svoje izdelke kompatibilne z IBM PC označuje kot PC-10 (ter ustrezno številko). Katere številke so poleg 10 še zaščitili, pa ne vem.

Tudi pri: 7 kom. IBM PC AT kompatibilnih računalnikih je jasno, kje je napisana beseda kompatibilen. Morda nekoliko moti le kratica AT. Zato si jo samo za trenutek odmislimo, pa takoj pridemo spet do izraza: IBM PC kompatibilen. Že spet torej ni nikjer napisano kompatibilen IBM PC!

Pri vsem tem pa upam, da je tov. Sekirnikova tako pri 3 kom., kot tudi pri 7 kom. vzela kot okrajšavo za enoto mere, ki nam predstavlja kose. Drugače pa tudi sam ne bom več vedel, kaj naj si mislimo o njej (tako kot ona o meni — prejšnja številka Viharnika).

Zdaj pa še krajše pojasnilo kratice AT. Firma IBM je začela izdelovati računalnike tipa PC že pred 6—7 leti. Predvsem razumljivo je, da na tako zahtevnem zahodnem trgu ne uspeš, če svojih izdelkov sproti ne izpopolnjuješ in izboljšuješ. Še posebej to velja za področje v računalništvu, kjer celo večji računalnik tehnološko zastari v par letih, manjši pa še veliko prej. Mimogrede prve verzije računalnikov PC ne segajo niti do »kolen« rač. PARTNER, ki ga je razvila naša Iskra-Delta. Nekako pred 4—5 leti je IBM plasiral na trg izboljšano verzijo z oznako XT torej IBM PC/XT oziroma PC XT kmalu zatem pa še boljše PC/AT ali PC AT. Te oznake namreč le natančneje opredelijo, za kateri računalnik iz družine (IBM) PC gre.

Kar pa se tiče kravice in štalice (ti metafori sta bili poleg izraza HORTWARE glavni vzrok za pisanje inkriminiranega članka), priznam, da niti nista tako napačno izbrani za namen, kot jih je želela uporabiti tov. Sekirnikova. Še vedno pa trdim, da je nelogično trditi, da SOFTWARE lahko predstavimo kot štalico, HARDWARE pa kot kravico. Prepričan sem namreč, da je bolj umestna, logična in hkrati tudi bolj učinkovita predstavitev štalica — HARDWARE in kravica — SOFTWARE. Zakaj? Računalnik brez programov ne služi svojemu pravemu pomenu, oziroma če prenesemo na štalico — tudi prazen hlev brez krav ne služi svojemu pravemu namenu. Seveda pa ga lahko uporabimo za kaj drugega, vendar potem ni več v funkciji štalice. Enako velja tudi za računalnik brez programov, ki ga lahko uporabimo npr. za učenje tipkanja, pisalni stroj, monitor pa celo kot TV sprejemnik, ...

Bojan PUSTOSLEMŠEK

DELAJSKI SVET LESNE

V mesecu marcu smo v vseh temeljnih organizacijah izvolili delegate v samoupravne organe LESNE.

V delavski svet DO LESNA in zbor interne banke so bili izvoljeni:

1. TRETJAK Milan (tudi zbor IB)	Gozdarstvo Mislinja
2. RUPREHT Ivan (tudi zbor IB)	Gozdarstvo Slovenj Gradec
3. MLINŠEK Gorazd (tudi zbor IB)	Gozdarstvo Črna
4. MAZEJ Silvo	Gozdarstvo Črna
5. KREMSER Anton (tudi zbor IB)	Gozdarstvo Radlje
6. NABERNIK Franc	Gozdarstvo Radlje
7. LENART Vinko, Močivnik	TOK Slovenj Gradec
8. KOPRIVNIKAR Stane, Adam	TOK Slovenj Gradec
9. JEROMEL Jože (tudi zbor IB)	TOK Slovenj Gradec
10. KAC Viktor	TOK Dravograd
11. TAVZL Gabrijel	TOK Dravograd
12. PEČOLAR Milko (tudi zbor IB)	TOK Dravograd
13. KOTNIK Fanc, Jug	TOK Ravne—Prevalje
14. ŠTERN Franc, Koroš	TOK Ravne—Prevalje
15. IGEREC Jože (tudi zbor IB)	TOK Ravne—Prevalje
16. GOSAK Franc, Šoštar	TOK Radlje
17. ŠTRUC Simon, Ruš	TOK Radlje
18. KRISTAN Miha (tudi zbor IB)	TOK Radlje
19. MERKAČ Francka (tudi zbor IB)	CLS Otiški vrh
20. POGOREVC Drago (tudi zbor IB)	TIS Pameče
21. PAJNIK Mija	TIS Pameče
22. PETRIČ Vlado (tudi zbor IB)	Gradnje
23. GORJUP Mirko (tudi zbor IB)	Žaga Mislinja
24. NAGLIČ Edvard (tudi zbor IB)	Žaga Otiški vrh
25. JAMNIK Jana (tudi zbor IB)	Žaga Mušenik
26. BREZNIK Janez (tudi zbor IB)	Žaga Vuhred
27. MEH Marjan	TIP Otiški vrh
28. VOMER Milan	TIP Otiški vrh

29. ANŽELAK Ivica (tudi zbor IB)	TIP Otiški vrh
30. BEZJAK Jože (tudi zbor IB)	TP Pameče
31. OŠLAK Jožica	TP Pameče
32. ŽOLGER Stanko	TP Pameče
33. KALIŠNIK Rudolf	TP Prevalje
34. KOLAR Irena (tudi zbor IB)	TP Prevalje
35. PIKO Valentin	TP Prevalje
36. POGLIČ Leon (tudi zbor IB)	TSP Radlje—Podvelka
37. STRMČNIK Marjan	TSP Radlje—Podvelka
38. VALENTE Dušan	TSP Radlje—Podvelka
39. BRICMAN Karel (tudi zbor IB)	Nova oprema
40. KRANJC Betka	Nova oprema
41. PRIMOŽIČ Adi	Nova oprema
42. PIKL Boris (tudi zbor IB)	Blagovni promet
43. GORNJAK Marjan	Blagovni promet
44. SEKAVČNIK Jurij	Blagovni promet
45. LENART Jože	Interna banka
46. ZAGORC Drago	DSSP
47. ROŽEJ Simon	DSSP
48. ŠTRUC Marta	DSSP

Desetega maja 1988 se je novi delavski svet LESNE prvič sestel in imenoval predsednika, namestnika ter izvršilne organe in komisije.

Delavski svet bo vodil Drago ZAGORC iz DSSP, njegov namestnik pa bo Marjan STRMČNIK iz TSP Radlje—Podvelka.

Izvršilnim organom bodo predsedovali:

- Anton KREMSER — predsednik odbora za gospodarjenje (TOZD Gozdarstvo Radlje),
- Jožica SLATINŠEK — namestnica predsednika odbora za gospodarjenje (TOZD TP Prevalje),
- Danilo RANC — predsednik odbora za kadrovske politiko (TOZD TIP Otiški vrh),
- Janez KODELA — namestnik predsednika odbora za kadrovske politiko (DSSP),
- Branko GLAVAN — predsednik odbora za obveščanje (DSSP)
- Milena ŠULER — namestnica predsednika odbora za obveščanje (Blagovni promet).

Poslovni odbor interne banke bo delal v enaki sestavi kot odbor za gospodarjenje.

Zbor interne banke bo v tem mandatnem obdobju vodil Drago POGOREVC — TIS Pameče, njegova namestnica pa bo Ivica ANŽELAK — TIP Otiški vrh.

M. Z.

Poročilo o delu centralnega delavskega sveta Lesne v mandatnem obdobju 1986—1988

Centralni delavski svet DO Lesna šteje 46 članov in ima imenovane naslednje izvršilne organe in komisije:

- odbor za gospodarjenje
- odbor za kadrovske politiko
- odbor za obveščanje
- komisija za osebne dohodke
- komisija za inovacije
- komisija za propagando
- komisija za vsklajevanje izvozno-uvodne bilance.

Delavski svet Lesne je po članstvu in po številu organov in komisij velik organ, tako da pokriva razgibano dejavnost in razvejano našo delovno organizacijo, kljub temu pa je težko zajeti v dejavnost delavskega sveta vsa področja in uskladiti vse interese. Usklajevanje različnih interesov, ki morajo voditi predvsem k poslovni uspešnosti delovne organizacije in s tem k zadovoljevanju potreb vseh delavcev in kmetov, združenih v delovno organizacijo, nam je v preteklem obdobju večinoma uspelo. Dejavnost delavskega sveta pa bi lahko bila večja in uspešnejša ob njegovi racionalnejši organiziranosti, ki pa je

seveda pogojena z racionalizacijo organiziranosti celotne delovne organizacije. V velikih organih ali delovnih skupinah je namreč usklajevanje interesov precej težje, posledica pa je lahko obravnava zgolj dolgoročnih opredeliev, za konkretnije operativne zadeve pa ne ostane dovolj časa.

Delavski svet Lesne se je sestel štirinajstkrat in sprejel 164 sklepov. Povprečna udeležba gozdarjev je bila 61,2 %, od tega opravičeno odsotnih 14 %, neopravičeno odsotnih 24,8 %, povprečna udeležba lesarjev 67,1 %, od tega je bilo opravičeno odsotnih 22,1 %, neopravičeno odsotnih 10,8 %. Povprečna udeležba na sejah delavskega sveta Lesne je znašala 63,7 %, od tega opravičeno odsotnih 17,8 % in neopravičeno 18,5 %. Najvišjo udeležbo sta dosegla dva delegata s 93 %, najnižjo pa delegata s 6 % udeležbo. Skupaj je bilo na vseh sejah 410 delegatov, vse seje so trajale 45 ur, kar znese 1230 ur. Z udeležbo delegatov nismo bili zadovoljni, zato smo uvrščali na dnevni red konkretno problematiko iz posameznih področij, kar je izboljšalo udeležbo in povzročilo večji interes za sodelova-

nje delegatov v razpravah. K temu so pripomogle tudi konkretne rešitve in naloge za rešitev določene problematike. Razprave poročevalcev smo časovno omejili, tako da je bilo več časa za razprave delegatov, zapisnike smo skrajšali tako, da smo zajeli zgolj srž razprave in sprejete sklepe. Razprave delegatov so bile zanimive, pripombe smiselne, pobude za sklepe številne. Kljub temu smo želeli delegate še dodatno vzpodbujati in vključiti v razpravo prav vse delegate tako, da bi vsak delegat vsaj na eni seji razpravljal in predlagal konkretne sklepe.

Najpomembnejši sklepi:

1. oblikovanje združenih sredstev stanovanjskega sklada na nivoju delovne organizacije
2. sprejem Pravilnika o obveščanju in racionalizacija samoupravnih aktov s tega področja
3. ugodno reševanje prošelj za študij ob delu in priporočil za dodeljevanje štipendij za študij ob delu
4. sprejetih je bilo več sklepov in zahtev s področja ekološke problematike umiranja gozdov;

5. sklep v zvezi s kadrovsko problematiko oddelka za urejanje gozdov

6. sklepi ob obravnavi poslovnih rezultatov in zadolžitve poslovnih in strokovnih delavcev za doseganje postavljenih planov s stimulativnimi osebnimi dohodki,

7. sklep o določevanju višine osebnih dohodkov posameznih TOZD in TOK v odvisnosti od rezultatov poslovanja, proizvedenih količin, kvalitete opravljenega dela in od prodaje,

8. sklepi in konkretni predlogi s področja štipendiranja in kadrovske politike,

9. sklep o imenovanju komisije za organiziranost in samoupravne akte,

10. sprejemanje planskih dokumentov,

11. sprejem različnih statutarnih sklepov,

12. zmanjšanje etata kot posledica onesnaževanja in poškodovanosti gozdov,

13. sprejem predvidenega in dejanskega prispevka za poslovodne delavce in delavce s posebnimi pooblastili,

14. sklep o pripravi sanacijskega programa za izboljšanje likvidnosti delovne organizacije.

Nekateri sklepi niso realizirani ali pa se še realizirajo. Iz teh in iz nekaterih drugih razlogov je bil tudi sprejet sklep o oblikovanju dejanskega prispevka za poslovodne delavce in delavce s posebnimi pooblastili tako, da bi pospešili realizacijo sklepov. Z rednim spremljanjem realiziranih sklepov je bila dosežena realizacija sklepov zadovoljiva, sklepi, ki pa posegajo v korenitejšo spremembo, pa terjajo več časa, zato je potrebno uresničevanje teh dolgoročnih sklepov redno spremljati in po potrebi sprejemati dodatne naloge.

Obravnava pomembnejših osrednjih točk dnevnega reda

Delavski svet Lesne je na dnevni red uvrščal nekatere pomembnejše zadeve, ki so pomembne za obstoj in za uspešen razvoj delovne organizacije.

1. Problematika umiranja gozdov

Delovna organizacija Lesna je kot lastnik gozdov in uporabnik gozdnih sortimentov ena prvih delovnih organizacij opozorila na to problematiko in tako prispevala svoj delež k osveščanju javnosti o tem perečem problemu. To je bilo ravno v prvi fazi osveščanja širšega slovenskega in jugoslovanskega pro-

stora, saj smo danes predvsem v naši republici priča splošnemu spreminjanju pogledov in odnosa do okolja in se ti elementi že vgrajujejo v sprejete planske dokumente, nekateri pa doživljajo tudi korenite spremembe v smislu zmanjšanja emisije škodljivih snovi v okolje. Delavski svet Lesne je na problematiko umiranja gozdov opozoril vse največje onesnaževalce in od njih tudi zahteval, da prenehajo onesnaževati. Prav tako smo sprejeli pravilnik o varstvu zraka in zahtevali, da v lastni delovni organizaciji prenehamo onesnaževati okolje. V zvezi s tem smo tudi pripravili investicijske programe za sanacijo stanja in te elemente vgrajevali v sleherni investicijski program. Nekateri investicijski programi so že realizirani tako, da lahko s mirno vestjo trdimo, da smo pometli najprej pred lastnim pragom in smo lahko vzgled vsem onesnaževalcem okolja.

2. Problematika izobraževanja in štipendiranja

Zavedamo se pomembnosti izobraževanja in da obstaja manjše zanimanje za poklice v gozdarstvu in lesarstvu, kar se je odražalo v nizko realiziranih štipendijah, zato smo z obravnavo te problematike želeli analizirati vzroke in sprejeti konkretne rešitve za nastalo situacijo. Veliko pridobitev pomeni dislociran oddelk lesarske šole v Slovenj Gradcu, kar bo povečalo zanimanje za lesarski poklic. Poleg tega smo na področju štipendiranja in uvajanja pripravnikov sprejeli več konkretnih sklepov, ki bodo dodatno stimulirali za poklic gozdarja in lesarja. Enaka problematika in morda še bolj izrazita je na področju pridobivanja višje in visoko kvalificiranega kadra, kjer bo potrebno poiskati posebne oblike stimulacije, tako da bo zanimanje za delo v Lesni večje in da bomo pridobili kadre in da prehod iz šole preko pripravništva ne bo predolg in bo investicija v kadre dala rezultate v čimkrajšem času. S tega področja smo sprejeli nekatere sklepe:

- a) uvesti seminarski način pripravništva,
- b) uvesti različne načine stimulacije za štipendiste,
- c) razpisati različne nagrade za najboljše štipendiste, najboljše diplome in najboljše strokovne naloge,

č) zaključno fazo izobraževanja direktno povezati s proizvodnjo in bodočim delom,

d) pripravništvo racionalizirati in splošni del skrajšati na minimum,

3. Problematika kadrovske politike

Poleg ustrezne štipendijske politike obstajajo tudi različni načini pridobivanja kadra. V Lesni bomo morali pridobiti večje število srednje, višje in visoko kvalificiranih kadrov ter jim zagotoviti hitro vključevanje v aktivnosti, ki ustrezajo njihovi kvalifikaciji in izkušnjam. Poleg tega pa je potrebno organizacijsko povezati visoko-kvalificiran kader v oblikah timskega dela, materialno stimulirati delavce in jim zagotoviti status, ki jim pripada in nuditi različne ugodnosti. Delavski svet Lesne je s tega področja sprejel naslednje sklepe:

- a) osebne dohodke kreativnih in strokovnih delavcev je potrebno izenačiti z delavci v uspešnih delovnih organizacijah v regiji;
- b) z različnimi oblikami povezovanja je potrebno strokovni kadrovski potencial povezati in ga izoblikovati v gonilno silo razvoja delovne organizacije;
- c) ustvariti je potrebno prijetno delovno vzdušje in s primerno organizacijsko obliko izkoristiti potencial znanja starejših in mlajših strokovnjakov;

č) deficitarnim kadrom je potrebno dodeliti kadrovska stanovanja in kadrovske kredite;

d) vzpodbujati je potrebno izobraževanje ob delu.

4. Problematika delitve osebnih dohodkov

Zaradi nekaterih odklonov od prvotno postavljenih ciljev je delavski svet Lesne imenoval nove komisije za osebne dohodke in eno sejo posvetil tudi tej problematiki.

Naloga komisij je, da analizirajo stanja in sprejmejo konkretne rešitve ter odpravijo nastale anomalije:

a) v vseh TOZD je potrebno uveljaviti nov sistem OD in sistem dejanskega prispevka na enakih osnovah,

b) službo za sistem osebnih dohodkov je potrebno kadrovsko okrepiti s prerazporeditvami, saj uvajanje sistema delitve osebnih dohodkov ne more biti naloga komisij, katerih članstvo se spreminja in tako ni zagotovljena kontinuiteta dela.

c) želje po izenačevanju po uravnilovki je potrebno odpraviti s korekcijo predvidenega in dejanskega prispevka v odvisnosti od stopnje kreativnosti in strokovnosti in z dodatnim stimuliranjem ustvarjalnih in inovativnih nalog;

č) strokovno je potrebno analizirati vpliv stalnosti, dodatkov in nadomestil na osebni dohodek in po potrebi sprejeti spremembe na referendumu.

Zaključek

Kljub prizadevanjem oz. potrebi po obravnavi nismo v tem mandatnem obdobju uvrstili na dnevni red dve pomembnejši točki, ki bi jih bilo potrebno obravnavati kot osrednji in sicer:

- a) organiziranost delovne organizacije,
- b) dolgotrna tehnološko razvojna usmeritev oz. prestrukturiranje.

Obe temi sta precej zahtevni in je njuna obravnava brez ustrezne strokovne obdelave in osnove nemogoča, prav tako pa je naloga delavskega sveta Lesne predvsem, da naloži zadolžitev strokovnim službam in odgovornim nalogo za pripravo ustreznih rešitev, ki jih delavski svet potrdi ali pa tudi ne, če niso dovolj kvalitetne. Kar se tiče organiziranosti ugotavljamo, da je Lesna velika in razgibana

Orodnih kovačev skoraj ni več. Edini v koroški krajini je kovač Rudolf iz Trbnj. V objektiv smo ga ujeli na stojnici v Slovenj Gradcu, ko je kupcem ponujal cepine, sekire, lopate in še marsikaj. Foto: F. Jurač

Iskrice medicine

Bolnikov z rano na želodcu ali na dvanajsterniku je precej. Vsi, ki to obolenje imajo, vedo, da bolezen niha. Med obdobji dobrega počutja se vrstijo obdobja poslabšanja; to so obdobja, ko v predelu želodca tišči, peče in boli, sili nas na bruhanje itd. Najpogosteje se bolezen poslabša v pomladanskih in jesenskih mesecih.

Sodobna medicina je tudi tem obolenjem stopila na prste. Danes lahko rečemo, da je zdravljenje obeh obolenj precej bolj preprosto kot pred leti, pa tudi uspešnejše je. Operacije so potrebne le izjemoma, prav tako ni več potrebna niti stroga dieta, ki smo jo včasih predpisovali. Še vedno pa velja, da je kajenje poglavitni vzrok obolenja, zato ga v prvi vrsti odsvetujemo. Danes je na tržišču veliko kemičnih preparatov, ki lajšajo bolniku težave oz. celijo rane, a vsako kemično sredstvo ima žal tudi stranske učinke. Preden posežete po teh preparatih, poskusite sredstva, ki vam jih ponuja narava.

V kozarec z 1/3 litra tople vode dodajte jušno žlico meda in dobro premešajte. To medeno vodo pijte leže po po-

žirkih, medtem pa menjajte položaj (vrтите se s trebuha na bok, z boka na hrbet, na bok in spet na trebuh itd).

S tem načinom zdravljenja in ob hrani, ki ne draži želodca (opustite tudi kavo in cigarete!), boste uspeli hitreje ozdraviti razjedo kot s kemičnimi sredstvi.

V nekaterih primerih pomaga tudi kozarec mleka, ki ga pijete po požirkih, istočasno pa žvečite keks.

REGRAT PREPREČUJE NASTAJANJE ŽOLČNIH KAMNOV

Regrat ni le prijetnega okusa, ampak tudi vitaminsko zelo bogat, vsebuje pa tudi snovi, ki po najnovejših podatkih preprečujejo nastajanje žolčnih kamnov, že ustvarjene pa celo raztapljajo. Ljudje, ki so nagnjeni k tvorjenju žolčnih kamnov, naj dvakrat letno naredijo kuro z regratom:

vsak dan naj popijejo skodelico čaja iz regrata ali žlico regratovega svežega soka. To naj ponavljajo 4–6 tednov. Istočasno naj jedo manj sladkorja, maščob in bele moke, pijejo pa manj prave kave.

Sok stisnemo iz svežih regratovih listov, čaj pa pripravimo tako, da poparimo posušene zelene dele regrata (liste) in pustimo stati 10 minut.

Zelene dele regrata nabiramo praviloma ob cvetenju, posušimo pa jih na zravnem prostoru in v senci.

RIBE ZAVIRAJO POAPNENJE ŽIL

V naši prehrani je vse premalo rib, čeprav že dolgo vemo, da so zelo zdrave. To so potrdile tudi 25-letne raziskave pri Eskimih.

Ugotovili so, da ribje olje deluje na presnovo snovi v organizmu tako, da zmanjšuje količino krvnih maščob (holesterola in trigliceridov), ki so v zvezi s srčnimi obolenji. Ribje olje namreč zavira poapnenje krvnih žil, s tem pa pomaga preprečevati srčni infarkt.

ŠPORT IN IZGUBA KILOGRAMOV

Če se vsakodnevno ukvarjamo s športom 20–30 minut, izgubimo pri teku 220 kalorij, pri vožnji s kolesom 125 in pri plavanju okrog 150 kalorij... Če smo se odločili za hujšanje s športom, moramo istočasno znižati tudi kalorije, ki jih v telo vnašamo s hrano, sicer je uspeh naših prizadevanj dokaj klavrn... Pa si pogledjmo primer:

če se po športni aktivnosti odžejamo s 1/4 l piva, smo v telo vnesli 140–150 kalorij. Iztrošene kalorije smo takoj nadomestili z novimi, temu primeren pa je potem tudi rezultat.

Nada KADIŠ

Ana Tempran

Ana Tempran iz Srednjega Doliča pri Misljani bo letos 19. julija dopolnila 85 let. Nihče ji jih ne bi prisodil. Pri svojih letih se počuti zdrava in opravlja doma na kmetiji vsa kmetička dela brez težav in jo pri delu nihče ne more premagati. Sama pravi, da delo krepi človeka. Ani Tempran — Tempranovi teti, kot jo poznamo mnogi, želimo še vrsto let zdravja in sreče.

F. Jurač

Sožitje — Foto: Jože Kumer

(Nadaljevanje z 8. strani)

delovna organizacija po dejavnostih in po dislociranosti. Obvladovanje takega sistema je ob usklajevanju elementov samoupravnega sprejemanja in vodenja dokaj zapleteno. Tudi iz teh vzrokov so se pogosto postavljala vprašanja o organiziranosti, zato je delavski svet Lesne sprejel sklep o imenovanju strokovne komisije za organiziranost delovne organizacije. Mislim, da radikalne spremembe v organiziranosti niso potrebne in da je potrebno v Lesni predvsem uveljaviti ekonomske zakonitosti in zagotoviti posameznim panogam status, ki bi jim pripadal v kakršnikoli drugačni obliki organiziranosti. Vsekakor so vsaki končni zaključki možni zgolj po kvalitetni in strpni razpravi, ki ne sme podlegati trenutnim modnim trendom in sedanji težki situaciji. Osnovni moto naj bo zagotoviti vsaki organizacijski enoti enake pogoje kot veljajo na trgu, na katerem nas v vsakem primeru čaka težak boj. Sposobnejšim in perspektivnejšim organizacijskim enotam je potrebno dati možnost razvoja, kar bo tudi motivacija za boljše delo. Vsekakor pa je potrebno razmišljati o nekaterih organizacijskih spremembah in sicer:

a) zmanjšati število TOZD in TOK in združiti posamezne tozde po dejavnostih,

b) okrepiti razvojne funkcije na nivoju delovne organizacije v povezavi s poslovnim odborom,

c) organizirati aplikativne razvojne funkcije za posamezne dejavnosti,

č) racionalizirati nekatere strokovne službe na nivoju delovne organizacije v novih organizacijskih oblikah,

d) organizirati t. i. spremljajoče dejavnosti kot merilce eventualnega prestrukturiranja in dopolnjevanja proizvodnega programa.

Danilo RANC

Strelsko društvo TIP Otiški vrh

Učenci, ki zapuščajo osnovnošolske klopi, se odločajo za nadaljnje izobraževanje.

V koroški regiji, natančneje na Muti, že 15 let uspešno deluje šola za kmetovalce. Izobraževanje je namenjeno tistim fantom in dekletom, ki bodo ostali na kmetiji.

V vzgojnoizobraževalni program kmetovanja se lahko vključijo tudi učenci, ki nimajo popolne osemletke. V času šolanja si bodo pridobili nekaj splošne izobrazbe, veliko časa pa je namenjenega strokovnim predmetom, s poudarkom na značilnostih koroške regi-

je. Dodana sta še dva fakultativna predmeta: zdravstveno varstvo domačih živali in osnove gozdarstva. Ob zaključku šolanja lahko učenci opravljajo še tečaj za delo z motorno žago. Znanje bodo s pridom uporabili pri delu v gozdu. Za učence organiziramo tudi traktorski tečaj.

Štipendije je možno pridobiti iz združenih sredstev ali kadrovske štipendije pri LESNI Slovenj Gradec.

Informacije lahko dobite pri pospeševalcih temeljnih združnih enot ali v šoli na Muti.

Gosak-Gačnik Alenka, kmet. inž.

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD APRIL 1988

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Repnik Veronika, 4. 4. 1988, dela v drevesnici, prva zaposlitev

80 let Volovškovega očeta

Viktor Popič, Volovškov oče in njegov sin Viktor, sedanji gospodar Volovškove kmetije, foto: F. Jurač

Viktor Popič, Volovškov oče iz Raduš, je te dni praznoval 80. rojstni dan. Sam pravi, da je jubileja izredno vesel, da ga je lahko dočakal v krogu svojih otrok, vnukov in številnih prijateljev.

Življenjska pot Viktorja Popiča je bila zelo pestra in zanimiva. Vseskozi, odkar je po svojem očetu prevzel kmetijo in dokler je ni oddal svojemu sinu Viktorju, je na kmetiji dobro in pridno gospodaril. Velika kmetija je potrebovala pridne roke, saj v tistih časih na kmetiji niso poznali strojev in drugih pripomočkov, zato so na kmetiji redili poleg ostale živine tudi po dva para volov.

Leta 1972 je Volovškov oče prepustil kmetijo svojemu sinu Viktorju. Tudi sin Viktor na kmetiji sodobno gospodari, ob pomoči svoje žene Dragice. Kmetijo je pred leti uredil; najprej se je lotil gradnje ceste do kmetije, preuredil hlev, zdaj pa urejuje še hišo. Zapišemo pa naj tudi še to, da je pred leti Viktor na svoji kmetiji zgradil tudi vodovod, dolg okoli dva tisoč metrov. Sam pravi, da se je vloženi denar v gradnjo vodovoda bogato obrestoval.

Volovškovega očeta želimo ob jubileju še veliko zdravih let.
F. Jurač

TOZD ŽAGA MISLINJA

Pačnik Jože, 1. 4. 1988, delavec na skladišču, prva zaposlitev

TOZD ŽAGA VUHRED

Pečko Milan, 20. 4. 1988, zlaganje žaganega lesa, Varnost Maribor

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Oblonšek Andreja, 1. 4. 1988, izv. mizarjskih del, Marles Maribor
Prekeržnik Marko, 25. 4. 1988, kurjenje visokotlačnih vroč. kotlov, Montana Žalec

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Trivalič Uroš, 5. 4. 1988, gradbeni delavec, —
Topič Brane, 5. 4. 1988, gradbeni delavec, —
Usorac Ljubiša, 5. 4. 1988, gradbeni delavec, —
Golubovič Zarif, 19. 4. 1988, gradbeni delavec, —

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Podstensk Dragó, 25. 4. 1988, voznik viličarja,

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Rotovnik Andrej, 1. 4. 1988, izv. sklad del., —
Lukman Branko, 11. 4. 1988, izvaj. transport. opravil, Vesna Maribor
Gotovnik Ivica, 20. 4. 1988, izvaj. manj zaht. tapet. del., —
Klemenc Darja, 20. 4. 1988, izvaj. manj zaht. tapet. del., —
Mašinovič Hasib, pomoč pri prevz. got. izdelkov, JLA

ODŠLI APRIL 1988

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal — organizacija, v katero odhaja

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Tretjak Jože, 31. 3. 1988, revirni vodja, upokojitev

TOK GOZDARSTVO RAVNE NA KOROŠKEM

Lojzka Zmavec, 31. 3. 1988, obračun s kmeti, upokojitev

TOZD ŽAGA MISLINJA

Slatinšek Alojz, 10. 4. 1988, vezanje obrezlin, —

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Bezjak Mirko, 31. 3. 1988, zlaganje žaganega lesa,

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Verhole Štefka, 31. 3. 1988, montaža stilnih letvic, kaset in polnil na VK
Stropnik Gorazd, 4. 4. 1988, izv. težjih sklad. del., —
Predikaka Marija, 30. 4. 1988, razrez krivih letvic, —

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Pevec Antonija, 22. 4. 1988, sortiranje oblog, inv. upokojitev

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE — PODVELKA

Štruc Janko, 24. 4. 1988, krpanje grč in smol. kanalob, —
Klančnik Rudolf, 30. 4. 1988, čiščenje okvir. in ročno krpanje, inval. upokojitev

TOZD TOVARNA IVERNIN PLOŠČ OTIŠKI VRH

Jerše Domen, 20. 4. 1988, električnik, Tovarna usnja
Hadžić Hasan, 10. 4. 1988, del. pri iver., —
Mezek Franc, 30. 4. 1988, ostrilec rezil, upokojitev

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Ivankovič Luka, 30. 4. 1988, gradbeni delavec, inv. upokojitev
Breznik Andrej, 31. 3. 1988, voznik, —

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Gros Zvonko, 2. 4. 1988, avtomehanič., —

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Pungartnik Marija, 5. 4. 1988, izvaj. zaht. sklad. del. upokojitev
Qufiqaj Baschim, 3. 4. 1988, izvaj. tapet. del., —

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Dešiško Metuš, 9. 4. 1988, komerc. tehnik. del. razmerje za določen čas

Za napredek čebelarstva

Čebelarstvo Črna na Koroškem

Gornja Mežiška dolina je stisnjena med visoko stoječo skalnato hribovje. Golota hribov daje grozljivo sliko, za kar je kriv človek, ki je brezobzirno posegal v naravo, uničeval nekdanj mogočne gozdove in ropal rudna bogastva.

Meža, ki odvaja hudourniško vodovje in cesta ob njej, druga drugi jemljeta prostor.

V zadnjem večjem naselju KS Črna, se dolina toliko razširi, da tu živi tritisoč prebivalcev.

Prvi vtis popotnika je, da se od tu nikamor več ne pride. Od Črne naprej v smeri Logarske doline, Slemenca, Koprivne so še gozdovi, vendar tudi ti umirajo. Na prisojnih obronkih so kmečke domačije. V večini so to velike zidane stavbe, ob njih je več gospodarskih poslopj. Lipe so, kot simbol davnih prednikov, izpopolnile sliko. Na najbolj sončni strani so čebelnjaki. Po kranjičih panjskih končnic lahko ugotovimo, da je bilo čebelarjenje tu že zdavnaj sestavni del gospodarjenja. Organizirano čebelarjenje pa je v letih 1913 in naprej.

Nesporna je ugotovitev, da imajo šolniki za razvoj naprednejšega čebelarjenja tudi tu največ zaslug.

Čebelarjenje je doživljalo vzpone in padce, o tem nam pričajo diplome posameznikov v letih 1921–22.

Med drugo svetovno vojno pa je čebelarstvo le životarilo. Poseben napredek beležimo v zadnjih 10. letih.

Kljub neugodnim razmeram, nastalim v okolju, je čebelarstvo v prostoru. Organiziranih čebelarjev je 70, ti gospodarijo s 500 gospodarskimi panji, število se iz leta v leto večja. S prizadevnostjo vodilnih članov društva so bile izvršene mnoge društvene akcije. Že več let dajejo gozdarji sadike medovitih dreves, katere člani društva potem na svojem rajonu posadijo. Za ugotavljanje zdravja čebel vsako leto društvo zbira mrtvice in jih na stroške društva pošlje na pregled. Na osnovi analiz nabavi društvo zdravila (Folbeks, Fumigilin in druge) in jih po polovični ceni prodaja članom. Dvakrat letno nabavi društvo tudi sladkor za zimsko krmljenje čebel. Pregledniki občasno ugotavljajo zdravstveno stanje čebel. Društvo poskrbi za udeležbo

članov na predavanjih skupno s sosednimi društvi, kar se pozna v usposobljenosti članov za reševanje problemov zdravstvenega stanja čebel. Vse več imamo društvene opreme. Trenutno je to: električni topilnik voska (130° C), kontrolne tehnice, diaprojektor, mikroskop, dva kotla za kuhanje žganja, stroj za vlivanje satnic.

Večanja števila članov je društvu narekovalo gradnjo lastnih prostorov za sestanke. Od zamisli do realizacije je bilo potrebno dve leti dela.

Sleherni član društva je pri gradnji sodeloval, večina z udarniškim delom, nekateri so prispevali material.

Ob 70 letnici obstoja društva smo otvorili dom in razvili prapor.

Zbrana sredstva so omejevala velikost doma.

Društvo je še vedno tudi zainteresirano, da ustanovi pomladek čebelarjev na osnovni šoli Miloša Ledineka v Črni.

Ob ugodnih letinah (1987) dajejo čebelarji tržne viške, ki niso zanemarljivi. Glavna bera je gozdni med smreke in podrastja (borovnice, maline). Med prodajo člani domačim kupcem na domu po cenah, dogovorjenih v društvu. Žal stroški čebelarjenja z leta v leto rastejo, tako da iztržki večkrat, tudi v ugodnih letinah, povsem ne krijejo stroškov.

Društvena podpora članom pri usposabljanju in pomoč, predvsem pa veselje v čebelarjenju pripomorejo, da se število čebelarjev večja.

Da je društvo kos vsem nalogam, se naprej moramo zahvaliti našim kmetom, ki so z lesom prispevali k zgraditvi našega doma. Zahvaliti se moramo za vso pomoč KZ Prevalje, TOK Ravne, Rudniku Mežica in drugim, ki so nas razumeli in pomagali, da smo lahko svoje cilje dosegli. Zahvaliti se moramo SO Ravne na Koroškem (interventnemu skladu) za dodelitev sredstev. Društvo odškodnino zaradi plina Rudnika Mežica porabi za zdravila in zatiranje boleznih pri čebelah.

Vsa društvena dejavnost čebelarskega društva je usmerjena v napredek čebelarstva na našem področju KS Črna.

Čebelarstvo
Črna na Koroškem

V IZGNANSTVU

Šoštarjeva domačija leži prislonjena v breg Vraški grapi in zemlje okoli nje je bilo ravno toliko, da so lahko pridelali najnujnejši živež za družino, kajti denarja za nakup v tistih časih ni bilo kaj dosti; posebno še, ker jim je oče, ki jim je prej doslužil kakšen dinar, zgodaj umrl. In tako se je mati sama ubadala, kakor je vedela in znala, v veliko pomoč pri delu sta ji bila šestnajstletna Micka in dvanajstletni Franci, ki je že znal prijeti za vsako delo.

Šoštarjev Franc, ki je sedaj že dedek, se tistih težkih trenutkov pred sedemindesetimi leti nekako takole spominja: »Še dobro se spominjam, da smo imeli že vse pokošeno in neki večer so mi mati rekli, da bom moral naslednje jutro nesti v mlin, ker da je zmanjkalo moke za kruh in še so dodali, da morajo oni v trg po nujnih opravkih. Oh, ko bi vedeli, da se odpravljajo od doma za dolga štiri leta.«

Z vso vnetostjo se naslednje jutro naložil Franček vrečo žita na rame in odnesel v mlin. Tam je vsul žito v grobnico in vse pravilno naravnal ter spustil vodo na kolo. Ni še dolgo mlel, ko priteče sestra Micka ponj, da mora takoj domov, ker ju doma čakajo tuji ljudje in da bosta morala z njimi. Ves presenečen in v trepetu je Franček odsunil žleb z kolesa, zaklenil mlin, odšel s sestro proti domu, kje so ju čakali mrki možje. Na hitro sta se morala preobleči in že so ju pahnili skozi vrata. Morala sta s temi vojaki po grapi navzdol do glavne ceste ob Dravi, kjer je že čakal s plahko pokrit avto, iz katerega se je slišalo pritajeno ihtenje. Tu so ju strpali k bolj ali manj znanim izgnancem. Spotoma so naložili še mater, ki se je vračala proti domu. Še so morda kje naložili koga, dokler nismo pristali v Mariboru.

Tu so jih razporedili v razne kraje, jih naložili na vlake, ki so jih popeljali v povsem tuje kraje. »Nas in še nekatere druge so odložili v Hrvaški Dubici ob Živanji«. Stanovali in spali smo v zelo slabih razmerah, hrano so nam prinašali dobri ljudje. Potem pa smo se raztepli po kmetijah in pomagali pri delu za golo preživetje. Tako sta bili mati in sestra posebej pri nekem kmetu in jaz pri drugem, kjer sem pasel živino ter opravljal vsa potrebna dela. Ker smo bili v neposredni bližini zloglasnega taborišča Jasenovac, se je vse prebivalstvo balo, da se lahko znajde vsak hip tam, posebno potem, ko so partizani začeli vse pogosteje napadati razne postojanke, tedaj so ustaši podivjali in se maščevali nad civilnim prebivalstvom. Ko so leta 1944 minirali progo, ki je tekla skozi Hrvaško Dubico, so prihiteli Čerkezi (menda ujeti ruski oficirji) z poveljem, naj takoj vse prebivalstvo zapusti domove in zbe-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Društveni dom

ži. Precej jih je zbežalo čez reko Uno na bosansko stran, večina pa je bežala proti Štajerski in Rajhenburgu. In kdor ni zbežal, so ga ubili in požgali z vasmii vred. Strašno je bilo, ko sta goreli vasi Dubica in Živanja, vsaka zase je bila razpotegnjena v dolžini šest do sedem kilometrov. Vojska in civili pa smo se umikali skoraj tri tedne v temi in dežju pred podivjanimi ustaši.

Tudi tam pri Rajhenburgu sem pristal pri nekem kmetu, kjer sem moral trdo garati, nositi vodo v brentah, ki so se mi z svojimi ostrimi vrvmi zarezale v ramena. Večkrat sem moral za partizane voziti ponoči v dežju municijo. Vse to trplje-

nje nas je še bolj utrdilo, da smo laže dočakali svobodo, ki nam je omogočila vrnitev v rodni kraj.

Na izropanem domu je bilo treba začeti vse znova, ob hudem pomanjkanju vsega. In zopet je bil potreben pogum, garanje ter skromno življenje, da so si za silo uredili domovanje, se dokopali do orodja in živine.«

Nekaj let po odsluženju vojaškega roka si je France ustvaril družino. V tem domu je žena rodila sedem fantov in eno dekle. Sedaj so že vsi dorasli, najprej so pomagali staršem dopolniti ali dograditi, česar sama nista zmogla, sedaj pa si spletajo že lastna gnezda!

Ob številni Šoštarjevi družini si je v tem toplu domu poiskalo zadnje zatočišče več ostarelih ljudi. Še se otroci spominjajo nemega Jerneja, starega Andreja, Simona, najdlje pa je preživela pri njih teta Urška, ki ji je že v rani mladosti opešal vid. Že skoraj povsem slepa se je zatekla k Šoštarju, kjer je po dveh desetletjih dočakala 74 let.

Ta zapis končujem z željo, da bi se atu Francu zdravje povrnilo in bi skupaj z ženo in potomci dočakal še veliko lepih in srečnih trenutkov v življenju.

Ludvik MORI

DRAGA POGAČEVA TREZIKA

Terezika Jedlovčnik

Ozko, a prijetno dolinico ob železnici je pretresla žalostna novica, da nas je za vedno zapustila naša krajanica Terezika Jedlovčnik.

Pokojna je zagledala luč sveta 25. septembra 1917. leta pri Pogaču na Dolgi brdi, župnija Šentanel pri Prevaljah, kot osmi otrok v družini. Lepa brezskrbna dekliška leta je preživela na domu, v varstvu svojih staršev. Ko pa je brat prevzel domačijo, so se otroci razšli vsak svojo pot, ona pa se je zaposlila pri tedanji gozdni upravi. Kot negovalka gozda je živila z naravo, katero je nadvse ljubila. Svoje delo je opravljala vestno in

kar je najbolj važno z veseljem. Ni ji bilo težko iti peš daleč v revirje Jurčkovo, Macigojevo, pa na Zelenbreg, pač povsod tam, kjer je bilo potrebno njeno delo. Trdo je delala ob skromnem kosu kruha. Koliko gozdnih sadik je posadila, koliko jih je rešila gotovega propada iz robidja in plevla, ve samo ona. Rešila je nešteto dreves, sama sebe pa ni mogla očuvati, ker neresča te pač povsod zalezuje, tako se je tudi ona huje ponescrčila, da je po dolgem zdravljenju ostala težki invalid. Poslanstvo materinstva ni izpolnila, pač pa je svoj čut prenesla na mlada drevesa in rože, katere je z materinsko ljubeznijo negovala.

Sledi njenih pridnih rok bodo vidne še dolgo tudi v kmečkih gozdovih, za kar se ji vsi iz srca zahvaljujejo.

Domači se vsem pogrebcem, vsem, ki ste darovali cvetje in vence, ter kakorkoli pomagali in jo pospremili na zadnji poti, iskreno zahvaljujejo, tudi zdravstvenemu osebju Bolnice Slovenj Gradec, ker so ji lajšali zadnje dneve življenja.

DRAGA OBRAMOVA MAMA

Elizabeta Hajnc

Pokojna Elizabeta Hajnc je začela svojo življenjsko pot 12. oktobra 1904. leta na Črneški gori — župnija Črnce pri Dravogradu, kot kmečka hči Potočnikove domačije.

Kot 24-letno dekle je prišla v naše kraje, priženila se je na lepo Obramovo kmetijo. Bila je mati dveh otrok — sina in hčerke. Z možem Pavlom Hajncem sta pridno in skrbno ter srečno gospodarila, vse dokler ni naše dežele pregazil fašistični škorenj.

Obramova domačija je bila kmalu varno zatočišče partizanom. Le kdo bi znal prešteti, kolikokrat so njene žuljave roke postregle utrujenim in lačnim borcem, saj so se prvi oglasili pri hiši že spomladi leta 1943. Vsa družina je sodelovala. Vse

to pa ni ostalo prikrito policiji in so moža odpeljali v koncentracijsko taborišče Dachau. Po končani vojni se je vrnil domov ves strit in bolehen, ter tako za posledicami taborišča že v letu 1950 umrl.

Hčerka se je poročila in odselila. Ker pa usoda posega vedno tja, kjer je najmanj zaželjena, je še tragično preminul sin Hanzi. Ostala je sama na kmetiji, pridna in korajžna, kakor je bila, z ljubeznijo do zemlje je premagala vse težave.

Breme, ki je leglo na njeno že ostarela ramena, pa je bilo za njo vseeno pretežko. Moči so jo začele zapuščati. Težko delo, smrt moža in nato še sina je počasi strlo njeno železno voljo ter se je tako preselila k svoji hčerki.

V bolnici Slovenj Gradec je svojo usodo potrpežljivo prenašala in niti najmanj ni slutila najhujšega.

Vsi, ki so Elizabeto dobro poznali, vedo, da smo z njo izgubili pošteno, delovno in skromno kmečko ženo.

Domači se vsem pogrebcem, ki so darovali cvetje in kakorkoli pomagali ter tudi za udeležbo na pogrebu iskreno zahvaljujejo. Enako se zahvaljujejo tudi zdravstvenemu osebju Bolnice Slovenj Gradec, ki so ji lajšali zadnje ure življenja.

krajani Holmca

ZAHVALA

Ob vse prerani izgubi našega moža, očeta in starega očeta

Franca KRAJNCA iz Javorja, Črna na Koroškem

se vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje, najlepše zahvalujemo. Prav lepa hvala LESNI, TOZD Gozdarstvu Črna, vsem sosedom, ki so nam kakor koli pomagali v najhujših trenutkih. Hvala govorniku Vestru GRABNERJU za ganljivo izrečene besede slovesa ob odprtem grobu, pevcem GPD SVOBODA iz Črne, godbenikom Rudnika Mežica ter župniku Tonetu VRISKU za pogrebni obred.

Žaljuči: žena Treza, otroci Vlada z družino, Franci in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

ob smrti Varmovškove mame

Vsem sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam tako požrtvovano pomagali, v času boleznii in ob smrti, iskrena zahvala. Prav lepa hvala gospodu župniku iz Podgorja za opravljen pogrebni obred. Hvala tudi govornikoma Melhiorju Mazeju in Avgustu Holcu.

Vsem in vsakomur najlepša hvala.

Žaljuča snaha Kotnik Ana in vnukinja Marija ter vnuk Branko

Štefka Melanšek

MIHA VAUKAN 1909—1988

Miha Vaukan

Rodil se je v Šentilju, kjer je preživel svojo mladost. Leta 1930 je kupil kmetijo v Radušah. Z ženo sta zgradila novo hišo, gospodarsko poslopje in vzorno gospodarila na svoji kmetiji.

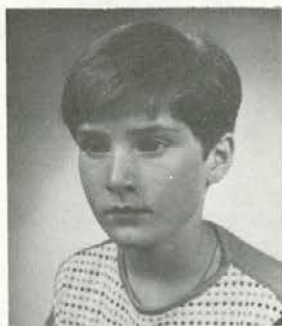
V življenju so ga sprem-

ljale tudi težave. Dva otroka sta mu umrla, pogorelo mu je gospodarsko poslopje, tudi sam je imel nesrečo, da so mu v bolnici komaj rešili življenje. Ni obupal. Zgradil je novo gospodarsko poslopje in življenje je teklo nemoteno naprej do leta 1962, ko mu je umrla žena. To je bil zanj najtežji udarec. Ponovno se je poročil, da je lahko gospodaril naprej. Ko je najbolj potreboval nego in pomoč, mu je po kratki boleznii umrla še druga žena. Vnovič se je poročil. Dobil je zelo dobro ženo, ki ga je v letih, ko je bil najbolj potreben pomoči spremljala in negovala.

Miha je bil tudi član gasilskega društva v Radušah. Društvu je bil predan. Bil je blagajnik, praporščak.

Naj mu bo lahka zemlja!
Prijatelji

NATAŠA

Nataša Lopan

Stisnilo nas je pri srcu, ko smo zvedeli za nesrečo, ki se je zgodila tistega turbnega 5. maja. Še vedno ne moremo verjeti, da je morala umreti v najlepših letih življenja. Imela je 11 pomladi, pa veseli otroški smeh. Cesta, tista dolga in neskončna, po kateri je tudi ona hodila v šolo in iz šole,

je bila takrat usodna. Nesreča! In cesta je zahtevala mlado življenje. Zdravniki slovenjegraške bolnišnice so se borili za njeno življenje, toda poškodbe so bile tako hude, da je moralo kloniti mlado srce.

Učenke 11 letne Nataše Lopan ni več. Ne bo več prišla v šolo in sedla na stol v tretji vrsti 4. b razreda mislinjske osnovne šole. Njena klop je ostala prazna, velika praznina pa je tudi med sošolci. Pogrešajo jo, pogrešajo jo doma, očka in mamica pa sestra Aleksandra, s katero sta bili nerazdružljivi.

Zakaj je moralo ugasniti tvoje mlado življenje? Tako se sprašujemo mi vsi, ki smo jo poznali. Toda besed tolažbe ni. Njen grob smo okrasili z majskim cvetjem in ji prižgali svečke, ki ji naj vedno gorijo v slovo.

F. J.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, dedija in pradedija

Blaža MANGUSA iz Goriškega vrha

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga spremljali na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo delavcem TOK Dravograd in TOZD žage Otiški vrh za vso pomoč.

Žalujoci vsi njegovi.

VARMOVŠKI MAMI V SPOMIN

Marija Kotnik

Te lepe pomladi si ni dočakala Marija Kotnik iz Razbora. Zvon iz naših lin je naznanil žalostno vest, da je v zelo visoki starosti 88 let za vedno zatisnila oči dobra, skrbna Varmovška partizanska mama.

Ni ji bila z rožami postлана pot, saj je v življenju veliko prestala. V zakonu je rodila 9 otrok, od katerih žive še trije, vsi ostali so umrli mladi. Najhujši udarec je bil, ko je po vojni zgubila dva sinova in še nečaka. Našli so granato, ki med vojno ni eksplodirala in začeli so tolči po njej.

Strašen pok jo je zvalil iz hiše in, ko je šla gledat za otroki je videla, tu in tam po smrečju le še ude sinov. Moremo si misliti, kakšen udarec je za mater izguba otrok. Imela je še sina Francija, ki je prevzel kmetijo in si ustvaril družino, začel napredno gospodariti, a zahrbtna bolezen ga je strla. Ostale so le pridna snaha Anica in vnuk Branko in Mirica. Varmovška mama pa je vzgajala rejenčke. Tri leta je bil star Ivan Šumah, ko ga je vzela kot za svojega. Tako je Ivan pomagal pozneje, ko je dorastel in odslužil vojake, na tej domačiji, dokler si ni ustvaril svoje družine. Pokojna je bila ena tistih partizanskih mamic, saj je pri njej doma bila prva skupina borcev: Leon in Kristl, zato so domačijo ilegalno poimenovali pri »Puški«.

Skromno in tiho je živela med nami in tako mirno je tudi odšla od nas. Na razborskem pokopališču smo se od pokojnice poslovili dne 11. 4. 1988.

Ob odprtem grobu smo ji zaželeli, naj ji bo lahka razborska zemlja, saj ji je bila vedno zvesta.

Štefka MELANŠEK

IVAN ODER 1904—1988

Ivan Oder

Nemo in tiho, kot je bilo njegovo življenje, je tudi umrl. Njegovi številni prijatelji, znanci in sosedje so se od njega poslovili na šentiljskem pokopališču v Mislinji. Ivan Oder se je rodil 25. 4. 1904 v družini gozdnega delavca. Že v mladih letih je okusil vse tegobe življenja. Ko je bil star štiri leta, mu je umrla mama in tako je nekaj časa za družino skrbel oče, dokler se leta ni drugič poročil in skrb za otroke je prevzela mače-

ha. Ko je pokojni Ivan dorašal, je moral že zgodaj poprijeti za vsako delo. Leta 1929 je moral na odsluženje vojaškega roka v Osijek in Bjelovar, od koder se je vrnil po 18 mesecih. Takoj zatem si je našel delo kot gozdni delavec pri Pergerju. Leta 1937 se je poročil z Marijo Uršej, s katero sta v lanskem letu dočakala tudi zlato poroko. V zakonu se jima je rodilo šest otrok, vse pa sta vzgojila v pridne in poštene. Dva meseca pred drugo svetovno vojno je moral oditi na vojaške vaje, od tu pa je bil odpeljan v nemško taborišče, od koder se je vrnil šele leta 1942, tri leta pozneje pa se je zopet zaposlil pri takratnem gozdnem gospodarstvu v Mislinji, kjer je bil zaposlen vse do svoje upokojitve leta 1965. Vse življenje je bil dobrega in plemenitega srca, in vsakomur, ki je potreboval pomoč, je rad pomagal. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu. Naj mu bo lahka domača zemlja!

F. JURAC

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi drage žene, mame in babice

ANICE POPIČ, po domače Bošnjikove mame iz Raduš

se vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti ter ji darovali cvetje in vence, sosedom in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, najlepše zahvaljujemo.

Zahvala velja tudi moškemu pevskeemu zboru Franc Berneker, otroškemu pevskeemu zboru OŠ Franjo Vrunč, cerkvenemu pevskeemu zboru ter gospodu župniku za slovo od hiše in gospodu župniku za opravljen pogrebni obred.

Posebno zahvalo smo dolžni izreči zdravniškemu osebju oddelka kirurgije Splošne bolnišnice Slovenj Gradec ter delavcem Zdravstvenega doma za vso skrb in požrtvovalnost pri negi.

Žalujoci

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka

IVANA ODRA iz Mislinje 292

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano pomoč in tolažbo; vsem, ki so darovali vence in cvetje ter ga v velikem številu pospremili na zadnji poti. Prav lepa hvala dr. Stanetu Stoporku in dr. Tilki Prevolnik za lajšanje in nego v času pokojnikove bolezni. Prav lepa hvala sodelavcem Gozdarstvu Mislinja, REK Titovo Velenje, Gorenju TOZD ZHT in TOZD štedilniki, VVZ Slovenj Gradec, posebno pa še sosedji Anici Pačnik za pomoč med boleznijo ter vsem najbližjim sorodnikom iz Vitanja za izkazano pomoč. Prav lepa hvala Ivanu Leksetu za ganljivo izrečene besede pred odprtim grobom, pevcem za zapete žalostinke, godbi, praporščakom in g. župniku Tinetu Tajniku za pogrebni obred.

Žalujoci: žena Marija, sinova Tone in Ivan ter hčerke Mojca, Tončka in Reska z družinami.

BLAŽ MANGUS

je vrnil v domači kraj, kjer je našel priložnostne zaposlitve.

V 21 letu si je našel življenjsko sopotnico Heleno, ki mu je rodila osem otrok. Svoj dom sta si ustvarila na Goriškem vrhu. Pozneje se je zaposlil kot gozdni delavec pri Lesni. Leta 1949 je izgubil roko. Zanj pa kljub temu dela ni zmanjkalo; vsa dela je opravljal z eno roko.

Pred tremi leti ga je načela bolezen. Po zdravljenju v bolnici si je opomogel, vendar ga je doletela huda nesreča — izgubil je vid. V veliko pomoč mu je bila žena Helena, saj mu je bila vodič, takorekoč druge oči. Pred kratkim je spet zbolel in nanadna smrt je presenetila tako domače kot vse ostale.

Ostal nam bo v lepem spominu.

Ciril PREGLAV

Blaževa življenjska pot se je pričela 2. 2. 1909 leta na Goriškem vrhu, po domače pri Kobovtu. Že v rani mladosti so se zanj začele težave in trpljenje. Komaj devet let mu je bilo, ko je izgubil oba starša. Moral je iti za pastirja na kmetijo Očko. Pri enajstih letih je moral oditi v zavod za otroke brez staršev. S petnajstimi leti se

Šmarnice, foto: ČARF Matevž

Kateri so najslastnejši vonji? Vsakdo bi si lahko naredil seznam. Moj bi vseboval šipek v zraku, ki ima tako nedoločen vonj, da ga ne moreš slediti do vira; smreke v vročem dnevu; metina omaka; sveže necepljen les; cimet; zrela jabolka; pravkar odprt zavitek čaja; pravkar zmleta kava; hlev konj; sveže mleko. In še ničesar nisem rekel o cvetlicah.

E. V. LUCAS

POZABITI

Maj.
Majske zvezde,
te luči so nepozabne.
V objemu nedosegljivega
živim polno življenje.

Pozabiti na začetku?
Pozabiti,
ker ni poti naprej

od majskega večera,
ko sem ti priznala ...

Maj.
Majske luči
in tiha bolečina
večnega spomina.

Suzana PRAPER

Kosci pri Rozmanu v Šentilju

Kakor se koscu streže, tako mu kosa reže!

Košnja je bila nekoč zelo naporno, a zato zelo veselo in družabno kmečko opravilo. Na travnikih večjih kmetij se je zbralo po deset, petnajst in še več koscev. Tedaj je vse ostalo delo v žagah, mlinih in drugod počivalo. Vse je bilo v travniku. Ob prvem svitu, po okrepčilu s »kačjo slino«, so se razlegali daleč okoli glasovi ostrivnikov in prešerno vriskanje koscev, ki ni prenehalo vse do malice, ko se je začela vročina in kosa ni več rezala uvele trave. Obilno zabeljeni koruzni ali ajdovi žganci za zajtrk in kos doma pečenega kruha s slanino za malico so marsikoga, ki doma tega ni imel, privabili kositi. Če je bilo na voljo še dovolj dobrega jabolčnika, so bili kosci kaj židane volje. Ko je bil travnik pokošen, so se uvrstili kosci v krog in lepa domača pesem se je razlegala daleč po okolici. Ves napor in znoj je bil pozabljen. Dobra volja je dosegla višek, ko so prišle v travnik še grabljice. Šal in dovtipov ni manjkalo. Kosci so radi šli kositi tudi sosedom, iz solidarnosti in za vračilo. Nekatere je mikala družba in petje, druge spet pijača in jedača, a plačilo le malokoga. Tedaj ni bilo toliko pohlepa po denarju kot danes, ko moraš vsako uro drago plačati, če rabiš pomoč pri delu. Ponekod so imeli lep običaj, da je dekle ali gospodinja prinesla s pušeljci okrašen jerbas z zajtrkom in vsak kosec je dobil za klobuk pušeljce kakor svatje. Da, kmečka dela so bila nekoč zelo družabna, pestra in vesela.

Jože KRAJNC

Rozmanove grabljice v Šentilju

Strelsko društvo TIP, Otiški vrh

V Tovarni ivernih plošč Otiški vrh je bilo pred sedmimi leti ustanovljeno strelsko društvo. Na pobudo iniciativnega odbora strelskega društva je izvršni odbor sindikata TOZD sprejel sklep o ustanovitvi društva leta 1982. Ob ustanovitvi smo verificirali 30 članov.

Danes društvo deluje z 48 člani, ki so s svojo aktivnostjo uspeli pridobiti sodobno strelišče s štirimi strelskimi stezami za avtomatizirano zračno puško. V letu 1985 smo usposobili 4 člane za strelske sodnike. Za te dosežke se moramo zahvaliti nekaterim prizadevnim članom kolektiva, razumevanju izvršnega odbora sindikata, ki je aktivnosti tudi finančno podpiral, še posebej pa Francu Žibretu, takratnemu predsedniku društva.

V času delovanja strelskega društva smo si prizadevali, da bi kar najbolj dosledno pripravljali naše strelce. Posebno pozornost smo posvečali mladim in množičnemu vključevanju v naše društvo, ker bomo le tako pridobili tudi kvaliteto. Kvalitetni strelci so pogoj za udeleževanje na zahtevnejših tekmovanjih.

Naše društvo si prizadeva, da se njegovi člani vključujejo v različne strelske discipline. Poleg zračne puške uporabljajo še zračno pištolo, MK puško, standardno vojaško puško, polavtomatsko ostrostrelno puško in TRAP puško za streljanje na glinaste golobe. V vseh disciplinah se udeležujejo tudi republiških tekmovanj. Letos so se naši strelci, ki se udeležujejo prvenstvenih strelskih tekmovanj, udeležili republiškega tekmovanja v lovsko-strelski disciplini TRAP in med posamezniki dosegli odlično 3. mesto, ekipno pa so bili šesti.

Želja našega društva je, da se bi tudi delavci drugih TOZD Lesne vključili v to aktivnost. Lahko bi ustanovili strelske sekcije po posameznih temeljnih organizacijah ali mladinskih organizacijah, pa tudi v krajevnih skupnostih.

Anton ČERNJAK

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. Ureja uredniški odbor: Jože Mirkač, Jure Šumečnik, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik. Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidarski. Naklada 5200 izvodov. Tisk ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1988.

Krebsovo v Šmartnem, foto: Matevž ČARF

Bili smo na vojaških vajah, foto: F. Jurač

POPRAVEK

V prejšnji številki Viharnika je v prispevku LUSKAVICA, na strani 7, nastala velika napaka. V drugem odstavku je v prvem stavku napisano, da je luskavica kronična nalezljiva bolezen. Luskavica je kronična **nenalezljiva** bolezen.

Avtorici prispevka in bralcem Viharnika se opravičujemo.

Uredništvo

Odkar v Slovenj Gradcu gradijo novo tržnico, so se prodajalci zelenjave in druge robe naselili kar okrog stavbe slovenjegraške občinske skupščine. Foto: F. Jurač

GOSTU LAHKO POGRNEM PRAŽNJI PRT, LAHKO PA GA PUSTIM ZA ČRVIVO MIZO ...

Lepa je ta moja dežela na sončni strani Alp. Toliko lepote na majhnem prostoru. Razmoterosti, ki se ne ponavljajo. Vse to lahko radodarno ponudimo gostu ali pa ljubosumno zadržimo zase.

Lahko mu prijazno zašelimo dober dan ali pa zlovoljno odidemo mimo.

Mimogrede mu lahko povemo, da samo pri nas raste Blagajev volčin, ali pa tisto pravljico o Zlatorogovem kraljestvu. Lahko nas pa to prav nič ne briga; saj je vseeno, ali tujec to ve ali ne.

Gostu lahko odrežemo debelo »kajlo« domačega kruha in mu natočimo tiste kapljice, ki je polna sonca, ali pa ga pustimo lačnega. Lahko mu ... ali pa ne ...

Teh »lahko« je nešteto.

Če jih bomo uresničili samo drobec, potem bomo bogatejši. Tako in drugače. Bo še držalo: turizem smo ljudje in turizem nas bogati.

Turizem nas bogati

Slovenija

